

STAROČESKÉ MINULÉ ČASY – CVIČENÍ

1 Doplnění koncovek

1.1 Přiřaďte typ jednoduchého minulého času k sadě koncovek:

os. sg.			
1.	-Ø	-ch	-ch
2.	-e	-Ø	-še
3.	-e	-Ø	-še
du.			
1.	*-ově / *-ova	-chově / -chova	-chově / -chova
2.	*-eta	-sta / -šta	-šta / -sta
3.	-eta	-sta / -šta	-šta / -sta
pl.			
1.	-om	-chom / -chomy / -chome	-chom / -chomy / -chome
2.	*-ete	-ste / -šte	-šte / -ste
3.	-u / -ú	-chu	-chu

1.2 Doplněte koncovky aoristu asigmatického

Aorist asigmatický**os. sg.**

1.

2.

3.

du.

1.

2.

3.

pl.

1.

2.

3.

1.2 Doplňte koncovky aoristu sigmatického

Aorist sigmatický

os. sg.

1.

2.

3.

du.

1.

2.

3.

pl.

1.

2.

3.

1.3 Doplňte koncovky imperfekta

Imperfektum

os. sg.

1.

2.

3.

du.

1.

2.

3.

pl.

1.

2.

3.

2 Určování konkrétních forem:

2.1 sloveso *vésti, vedu, vedeš*

- Doplňte chybějící formu

os.	sg.	du.	pl.
1.	<i>vediech</i>	<i>vediechově / vediechova¹</i>	<i>vediechom / vediechome / vediechomy</i>
2.	_____	<i>vediešta / vediesta</i>	<i>vediešte / vedieste</i>
3.	<i>vedieše</i>	_____	_____

- O který minulý čas jde? _____

- Doplňte chybějící formu

os.	sg.	du.	pl.
1.	<i>ved</i>	<i>*vedově / vedova)</i>	_____
2.	_____	<i>*vedeta</i>	<i>*vedete</i>
3.	<i>vede</i>	_____	<i>vedu / vedú</i>

- O který minulý čas jde? _____

- Doplňte chybějící formu

os.	sg.	du.	pl.
1.	_____	<i>vedechově / vedechova</i>	_____
2.	-	_____	<i>vedeste / vedešte</i>
3.	-	<i>vedesta / vedešta</i>	_____

¹ U vícečlenných odpovědí stačí jedna varianta

- O který minulý čas jde? _____

2.2 sloveso *mřieti, mru, mřeš*

- Doplňte chybějící formu

	os.	sg.	du.	pl.
1.		<i>mřiech</i>	² _____	_____
2.		<i>mřieše</i>	<i>mřiešta / mřiesta</i>	<i>mřiešte / mřieste</i>
3.		_____	<i>mřiešta / mřiesta</i>	<i>mřiechu</i>

- O který minulý čas jde? _____

- Doplňte chybějící formu

	os.	sg.	du.	pl.
1.		_____	<i>mřechově / mřechova</i>	<i>mřechom / mřechome / mřechomy</i>
2.		<i>mře</i>	_____	<i>mřešte / mřešte</i>
3.		<i>mře</i>	<i>mřešta / mřešta</i>	_____

- O který minulý čas jde? _____

2.3 sloveso *mazati, mažu, mažeš*

- Doplňte chybějící formu

	os.	sg.	du.	pl.
--	------------	------------	------------	------------

² U vícečlenných odpovědí stačí jedna varianta

1. _____ *mazáchově / mazáchova*³ *mazáchom / mazáchome / mazáchomy*
2. *mazáše* _____ *mazášte / mazáste*
3. *mazáše* *mazášta / mazášta* _____

- O který minulý čas jde? _____
- Doplňte chybějící formu

os.	sg.	du.	pl.
1.	<i>mazach</i>	_____	_____
2.	_____	<i>mazasta / mazašta</i>	<i>mazaste / mazašte</i>
3.	_____	<i>mazasta / mazašta</i>	<i>mazachu</i>

- O který minulý čas jde? _____

3 Transkribujte staročeský text a u barevně odlišených tvarů určete minulý čas: *préteritum* – *aorist asigmatický* – *aorist sigmatický* – *imperfektum* – *antepréteritum*

Bible drážďanská	Transkripce
<p>Mt^{14,1} W tom czaſu uſliſſaw erodes kniezye ohlaſſenye gežiſſowo, Mt^{14,2} wecie k ſwim ſluham: „Toto geſt yan krztytel, on geſt wſtal z mrtwich, a proto take dywy cziny.“ Mt^{14,3} Nebo bieſſe erodes yana yal y ſwazal y uwrhl w zalarz pro erodiana, zenu ſweho bratra. Mt^{14,4} Nebo gemu mluwieſſe yan, rzka: „Nelzie geſt tobie gmieti gie.“ Mt^{14,5} Y chtiſſe geho zabity, ale baſſe ſie lidy, nebo jako proroka gmiegiechu geho. Mt^{14,6} Pak den erodowa narozenye ſkakaffe dci erodianyna na proſtrzedcie, y ſlibi ſie erodowi. Mt^{14,7} Protoz pod przifaſu ſlibi giey daty, czoz by koliwiek pozadala na nyem. Mt^{14,8} Tehdi ona, gſuuci napomanuta od ſwe materzie, powiedye: „Day mi tuto na okrzinye hlauwu yana krſtytele.“ Mt^{14,9} A ſmutyw ſie</p>	

³ U vícečlenných odpovědí stačí jedna varianta

<p>kral pro fwu przifahu y pro ti, gefsto f nym ſpuolu kwaffiechu, kaza giey daty Mt^{14,10} a poslaw, kaza ſtyety yana w zalarzi. Mt^{14,11} Y by przinefena hlawa jeho na okrzinye a dana gefst dyeweczcie, y neffe yu materzi fwey. Mt^{14,12} Pak prziffedſſe gehu uczednyci, wziechu gehu tielo i pohrzebu. A prziffedſſe, powiediechu geziffowi. Mt^{14,13} To kdiz vſliſſie geziff, otgide odtuud w lody na pulte mieſto na ſtranu. To kdiz uſliſſiechu zaſtupowe, gidu po nyem pieſſy z mieſt. Mt^{14,14} A on wyſſed, vzrziew weliky zaſtup, ſlitowa ſie nad nymi y vzdrawi gich neduzywe.</p>	
<p>Český studijní překlad</p>	
<p>Mt^{14,1} V ten čas uslyšel tetrarcha Herodes pověst o Ježíšovi Mt^{14,2} a řekl svým sluhům: „To je Jan Křtitel. Vstal z mrtvých, a proto v něm působí tyto moci.“ Mt^{14,3} Herodes se totiž zmocnil Jana, spoutal ho a uvrhl do vězení kvůli Herodiadě, ženě svého bratra Filipa, Mt^{14,4} neboť Jan mu říkal: „Není ti dovoleno ji mít.“ Mt^{14,5} Herodes ho chtěl zabít, ale bál se lidu, protože ho pokládali za proroka. Mt^{14,6} Když však nastal den Herodových narozenin, zatančila dcera té Herodiady mezi hosty, a zalíbila se Herodovi, Mt^{14,7} takže jí s přísahou slíbil dát, o cokoli požádá. Mt^{14,8} Ona pak, navedena svou matkou, řekla: „Dej mi zde na míse hlavu Jana Křtitele.“ Mt^{14,9} Král se zarmoutil, ale kvůli těm přísahám a spolustolovníkům poručil, aby jí byla dána; Mt^{14,10} dal tedy Jana ve vězení stít. Mt^{14,11} Jeho hlavu přinesli na míse a dali jí té dívce a ta ji donesla své matce. Mt^{14,12} I přišli jeho učedníci, vzali tělo a pohřbili je; pak šli a oznámili to Ježíšovi. Mt^{14,13} Jakmile to Ježíš uslyšel, odplul odtamtud v lodi do ústraní na opuštěné místo; ale zástupy o tom uslyšely a vydaly se z měst pěšky za ním. Mt^{14,14} Když vystoupil, uviděl veliký zástup, byl nad nimi hluboce pohnut a uzdravil jejich nemocné.</p>	